

การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหวในแผนกออโรโธปิดิกส์
โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช

นางสาวสมพร พงษ์ไทย

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3184-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 2061312x

THE DEVELOPMENT OF RISK MANAGEMENT GUIDELINE IN IMMOBILIZED PATIENTS,
ORTHOPEDIC DEPARTMENT, CHAOPRAYAYOMRAJ HOSPITAL

Miss Somporn Pongthai

A Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3184-1

สมพร พงษ์ไทย: การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว
ในแผนกออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช (THE DEVELOPMENT OF
RISK MANAGEMENT GUIDELINE IN IMMOBILIZED PATIENTS, ORTHOPEDIC
DEPARTMENT, CHAOPRAYAYOMRAJ HOSPITAL.)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. ประนอม รอดคำดี 133หน้า ISBN 974-17-3184-1.

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว
ในแผนกออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำแนวทางทางการบริหาร
ความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหว ไปใช้ในหอผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช

กลุ่มเป้าหมายคือหัวหน้าหอผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์หญิงออร์โธปิดิกส์ชาย หอผู้ป่วยพิเศษบรรเทา-แฉะไส
รวม 3 คนและพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยดังกล่าวหอละ 3 คน ทำการสุ่มแบบ
เฉพาะเจาะจง รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในโครงการประกอบด้วยแผนการอบรมเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง แบบวัดความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยง แบบสังเกตและแบบบันทึกการปฏิบัติตามแนว
ทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหวในแผนกออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช
และแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงฯ และการ
นำแนวทางการบริหารความเสี่ยงฯ ไปใช้ปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วย ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
จากผู้ทรงคุณวุฒิ และหาค่าความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ดำเนินโครงการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง: "การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัด
การเคลื่อนไหวในแผนกออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช" ผู้ร่วมโครงการได้นำแนวทางการบริหาร
ความเสี่ยงฯ ที่ได้ไปใช้ปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช เป็นระยะเวลา 2
สัปดาห์ ติดตามและประเมินผลการนำไปใช้โดยให้ผู้เข้าร่วมโครงการอภิปรายถึงข้อดีข้อบกพร่องและนำมาแก้ไข
และประเมินความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงฯ และการนำ
แนวทางการบริหารความเสี่ยงฯ ไปใช้ปฏิบัติจริงในหอผู้ป่วย ผลการดำเนินโครงการสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เข้าโครงการร่วมกันพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหวใน
แผนกออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช 7 เรื่องได้แก่ การป้องกันภาวะแทรกซ้อนในเรื่องต่อไปนี้คือ
1) แผลกดทับ 2) การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะ 3) ข้อติด 4) กล้ามเนื้อลีบ 5) Hypostatic Pneumonia
6) การลดความรุนแรงของภาวะเส้นเลือดเส้นประสาทถูกบีบรัด 7) ภาวะเครียด
2. ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดประเมินว่าแนวทางการบริหารความเสี่ยงฯ นี้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริง
ในหอผู้ป่วยได้

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2545.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

447 76100 36: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: RISK MANAGEMENT GUIDELINE IN IMMOBILIZED PATIENTS

SOMPORN PONGTHAI: THE DEVELOPMENT OF RISK MANAGEMENT GUIDELINE IN IMMOBILIZED PATIENTS, ORTHOPEDIC DEPARTMENT, CHAOPRAYAYOMRAJ HOSPITAL. PROJECT ADVISOR: ASSIST PROF. BRANOM RODCUMDEE. Ph.D. 133pp. ISBN 974-17-3184-1.

The project aimed at developing risk management in immobilized patients in orthopedic department, Chaoprayayomraj Hospital, and feasibility study for implementing the guideline in the real setting.

The target group composed of 12 nurses; 3 head nurses from orthopedic female, male, Banhan-Jamsai ward, and 3 staff nurses from each ward, selected by purposive sampling technique. The instruments in this project were the risk management training plan, the test of risk management knowledge, nursing activities observation form , the performance note using with the guideline, and the questionnaire concerning nurses opinion upon the project and utilization of the guideline. The instruments were tested for content validity and reliability. Data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The workshop on "The development of risk management guideline in immobilized patients, orthopedic department, Chaoprayayomraj Hospital", was held and the participants had utilized the risk management guideline in the orthopedic ward at the same hospital for 2 weeks. The monitoring and evaluation process of the utilization of the guideline were done by the participants, using group discussion and questionnaire.

The results of the project were as follow:

1. Seven risk management guidelines for complication prevention were developed by the participants; 1) bedsore 2) urinary tract infection 3) stiffness of joint 4) muscle atrophy 5) Hypostatic Pneumonia 6) Neuro-vascular injuries 7) stress.
2. All participants agreed on implementing the guideline in the real setting.

Field of study....Nursing Administration....Student's signature..... *Somporn Pongthai*
 Academic year.....2002.....Advisor's signature..... *Branom Rodcumdee*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนคอยให้กำลังใจ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุนหปราน ประธาน สอบโครงการศึกษาอิสระและผู้ช่วยศาสตราจารย์ มณฑา ลิ้มทองกุล กรรมการสอบโครงการ ศึกษาอิสระที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณท่านวิทยากรที่ สละเวลามารายายเรื่องการบริหารความเสี่ยง ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล เจ้าพระยายมราช หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์หญิง ออร์โธปิดิกส์ ชาย หัวหน้าหอบรรเทา-แจมัส 1 ผู้ช่วยในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่และผู้ป่วยทุกคน ในหอผู้ป่วยดังกล่าวที่ให้ความร่วมมือในการจัดโครงการนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ขอขอบคุณพี่และน้องที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็น กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและ อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ และขอขอบคุณพี่ เพื่อน น้องร่วมสถาบันทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้การช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ที่ให้ทุนอุดหนุนส่วนหนึ่งในการทำโครงการศึกษา อิสระ

สมพร พงษ์ไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	3
ขอบเขตของโครงการ.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในโครงการ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ผู้ป่วยออโรโรพิติกส์.....	8
ความเสี่ยง.....	21
การบริหารความเสี่ยง.....	34
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่	
3 วิธีดำเนินโครงการ.....	52
กลุ่มเป้าหมาย.....	52
ขั้นตอนโครงการ.....	52
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ขั้นตอนการดำเนินโครงการ.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการดำเนินโครงการ.....	64
บทที่	
5 สรุป อภิปรายผลการดำเนินโครงการ และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผลการดำเนินโครงการ.....	89
อภิปรายผลการดำเนินโครงการ.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	95
รายการอ้างอิง.....	96
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	
รายนามวิทยากร.....	102
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุมัติข้าราชการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ	
หนังสือขออนุญาตให้ดำเนินโครงการศึกษาอิสระ.....	104
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในโครงการ.....	107
ประวัติผู้ศึกษา.....	133

สารบัญ ตาราง

ตารางที่	หน้า
1	65
<p>จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดทาง การพยาบาล ประสบการณ์ทำงานในหอผู้ป่วยออริโธปิดิกส์ ประสบการณ์ในการ อบรมเรื่องการบริหารความเสี่ยงและประสบการณ์ในการอบรมเรื่องการพยาบาล ออริโธปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู.....</p>	
2	66
<p>เปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยงก่อนและหลังการอบรม..</p>	
3	82
<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ دیدเห็นของผู้เข้าร่วมโครง การต่อโครงการพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการ เคลื่อนไหวในแผนกออริโธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราชและการนำแนว ททางการบริหารความเสี่ยงในผู้ป่วยที่ถูกจำกัดการเคลื่อนไหวไปใช้ปฏิบัติจริงในหอ ผู้ป่วยออริโธปิดิกส์ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมราช</p>	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ.....	62
---	------------------------------	----